

Le goût à la grecque

**Όταν η Ελλάδα έγινε μόδα.
Η γέννηση του νεοκλασικισμού στη Γαλλική τέχνη.
Αριστουργήματα από το Μουσείο του Λούβρου⁴**



Η έκθεση "Όταν η Ελλάδα έγινε μόδα. Η γέννηση του νεοκλασικισμού στη Γαλλική τέχνη. Αριστουργήματα από το Μουσείο του Λούβρου" θα φιλοξενηθεί στην Εθνική Πινακοθήκη από τις 28 Σεπτεμβρίου του 2009 έως τις 11 Ιανουαρίου του 2010. Τα εκθέματα, προερχόμενα κατά το μεγαλύτερο μέρος τους από το Μουσείο του Λούβρου, περιλαμβάνουν έργα ζωγραφικής, γλυπτικής, ταπισερί, σχέδια και χαρακτικά, καθώς και έπιπλα αλλά και διάφορα αντικείμενα, όπως κηροπήγια, σκεύη σερβιρίσματος, βάζα, ταμπακιέρες, ρολόγια (των Joseph-Marie Vien, Hubert Robert, Jean-Baptiste Greuze, Louis Jean-François Lagrenée, Louis-Claude Vassé, Jean-Jacques Caffieri, Auguste Pajou, Jean-Charles Delafosse, René Dubois κ.ά.) .

Ο χρονικός ορίζοντας της έκθεσης καλύπτει την περίοδο της βασιλείας του Λουδοβίκου XV. Σε αυτή τη σύντομη σχετικά χρονική περίοδο τοποθετείται η μετάβαση από την τέχνη του ροκοκό με τον έντονο διακοσμητικό χαρακτήρα σε μία κλασικίζουσα καλλιτεχνική τάση, που εμπνέεται από την ελληνική αρχαιότητα. Οι ανασκαφές στη Νότια Ιταλία, το συνακόλουθο ενδιαφέρον για μια περισσότερο συστηματική προσέγγιση και ταξινόμηση του ανασκαφικού υλικού και της τέχνης της αρχαιότητας, όπως αποτυπώνεται σε πολυάριθμες σχετικές εκδόσεις, η πνευματική ατμόσφαιρα του Διαφωτισμού, είναι ορισμένοι παράγοντες που συνέβαλαν στη διαμόρφωση της νέας αυτής καλλιτεχνικής τάσης.

Το υλικό της έκθεσης οργανώνεται σε ενότητες που αντιστοιχούν στις καλλιτεχνικές προτιμήσεις διακεκριμένων εκπροσώπων της υψηλής κοινωνίας της εποχής, η οποία καλλιέργησε τη νέα καλαισθησία *le goût à la grecque*.

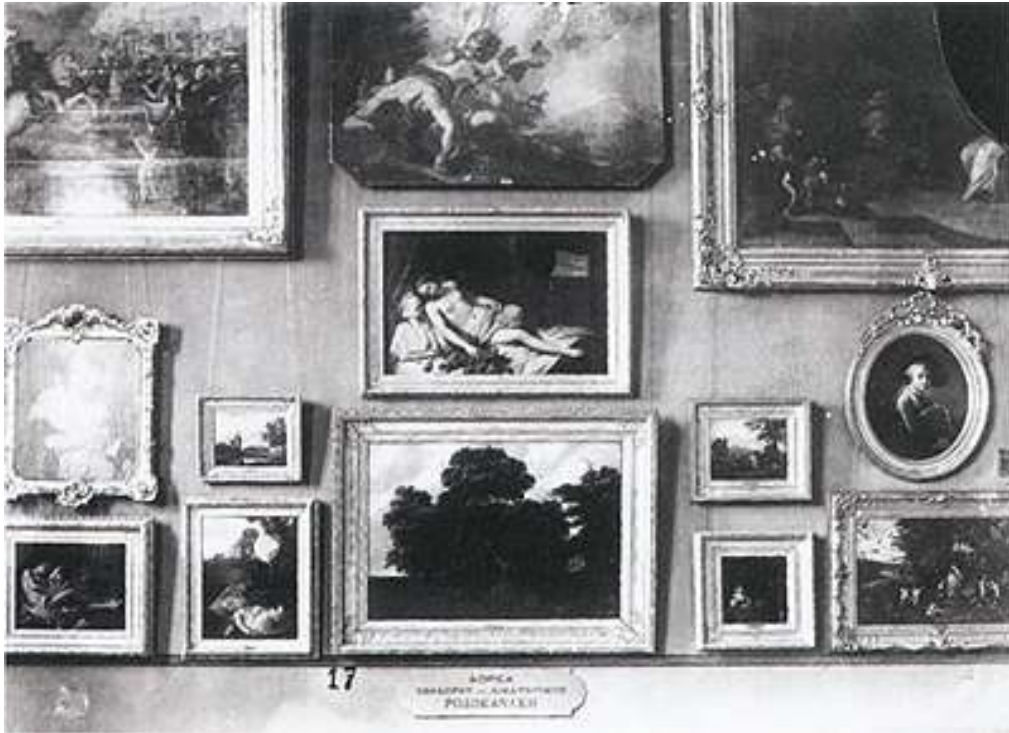
Η Εθνική Πινακοθήκη προσφέρει εκπαιδευτικά προγράμματα που απευθύνονται σε μαθητές της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Τα εκπαιδευτικά προγράμματα περιλαμβάνουν:

- Ξεναγήσεις στους χώρους της μόνιμης έκθεσης του Μουσείου και στις περιοδικές εκθέσεις που αυτό φιλοξενεί.
- «Εικαστικό εργαστήριο», στο οποίο οι επισκέπτες μαθητές έρχονται σε επαφή με διάφορα ζωγραφικά υλικά και τεχνικές, με σκοπό τη δημιουργική έκφραση.

Βασικός στόχος των εκπαιδευτικών προγραμμάτων είναι, αφενός, η κατανόηση από τους μαθητές των βασικών εννοιών των εικαστικών τεχνών μέσα από την Ιστορία της Νεοελληνικής Τέχνης και, αφετέρου, η πρακτική εφαρμογή και διερεύνησή τους στο χώρο του «Εικαστικού εργαστηρίου».

Τα εκπαιδευτικά προγράμματα της Εθνικής Πινακοθήκης λειτουργούν καθημερινά εκτός Τρίτης, Σαββάτου και



Κυριακής, από 09.00 έως 14.30, κατόπιν συνεννόησης.
Πληροφορίες: κ. Στασινούλιας, 210 7235937-8

Ιστορικό



Το 1896 ο νομικός και φιλότεχνος Αλέξανδρος Σούτζος άφησε με διαθήκη τη συλλογή του και την περιουσία του στο κράτος με σκοπό τη δημιουργία ενός «Μουσείου Καλών Τεχνών». Τελικά η Εθνική Πινακοθήκη άρχισε τη λειτουργία της με το νόμο της 10ης Απριλίου του 1900 και την μετάκληση του ζωγράφου Γεώργιου Ιακωβίδη από το Μόναχο, που διορίστηκε στη θέση του Εφόρου στις 28 Ιουλίου του 1900. Τα έργα που παραδόθηκαν στη νεοϊδρυθείσα Πινακοθήκη ανέρχονταν σε 258 και προέρχονταν από τις συλλογές του Πολυτεχνείου και του Πανεπιστημίου, ενώ το 1901 προστέθηκαν σ' αυτά και τα 107 έργα της δωρεάς του Αλέξανδρου Σούτζου

Η μέριμνα για τη δημιουργία καλλιτεχνικών συλλογών είναι σχεδόν ομήλικη με το ελεύθερο ελληνικό κράτος και εκφράζει τον πόθο των Ελλήνων να δουν τις τέχνες να αναγεννώνται στην αρχαία κοιτίδα τους. Το 1836 ο

διάσημος Βαυαρός αρχιτέκτων Leo von Klenze εκπονεί μεγαλειώδη μελέτη για ένα «Παντεχνεῖον», που φιλοδοξούσε να στεγάσει όχι μόνο τις αρχαιολογικές συλλογές και το Σχολείο των Τεχνών αλλά και μια Πινακοθήκη. Το επιβλητικό μέγαρο των τεχνών δεν έμελλε να πραγματοποιηθεί. Το 1878 ο πρώτος πυρήνας της Πινακοθήκης με 117 έργα Ελλήνων και ξένων καλλιτεχνών, που προοριζόταν να λειτουργήσει κυρίως ως παιδαγωγικό παράρτημα του Σχολείου των Τεχνών, δημιουργήθηκε στο Πολυτεχνείο και άνοιξε τις πύλες της για το κοινό.

Το κτίριο



Η Πινακοθήκη στεγάστηκε αρχικά στο κεντρικό κτίριο του Πολυτεχνείου σ' ένα μικρό χώρο όπου παρέμεινε μέχρι την κήρυξη του πολέμου το 1939. Σημαντικές δωρεές Ελλήνων πατριωτών και αγορές συνέχισαν να πλουτίζουν τις συλλογές της Εθνικής Πινακοθήκης. Η συνένωσή της το 1954 με το κληροδότημα Αλέξανδρου Σούτζου, με πρωτοβουλία του τότε διευθυντή της Μαρίνου Καλλιγά, συνέβαλε αποφασιστικά στην

ανάπτυξή της. Παρ' όλα αυτά η Εθνική Πινακοθήκη παρέμενε ουσιαστικά άστεγη διάγοντας νομαδικό βίο μέχρι το 1976 οπότε ολοκληρώθηκε και εγκαινιάστηκε το σημερινό κτίριο που είχε θεμελιωθεί το 1964 πάνω σε σχέδια των αρχιτεκτόνων-καθηγητών Παύλου Μυλωνά και Δημήτρη Φατούρου.

Η



Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτζου, όπως ονομάζεται μετά την συνένωση με το ομώνυμο κληροδότημα, στεγάζει σήμερα περισσότερα από 15.000 έργα ζωγραφικής, γλυπτικής, χαρακτικής και άλλων μορφών τέχνης και αποτελεί θησαυροφυλάκιο της ελληνικής καλλιτεχνικής δημιουργίας από τα μεταβυζαντινά χρόνια έως τις μέρες μας. Διαθέτει επίσης μια μικρότερη συλλογή δυτικοευρωπαϊκής τέχνης με σημαντικούς πίνακες.

Ύστερα από απόφαση του Δ.Σ. του Ιδρύματος

Ευριπίδη Κουτλίδη, που επικυρώθηκε από το Εφετείο Αθηνών, η σημαντική ομώνυμη συλλογή νεότερης ελληνικής τέχνης συστεγάζεται πλέον, με τις συλλογές της Εθνικής Πινακοθήκης. Το Ίδρυμα διατηρεί την αυτοτέλειά του αλλά συνεργάζεται με την Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτζου προς εκπλήρωση των κοινών σκοπών. Η αίθουσα του 19ου αιώνα της ελληνικής τέχνης ονομάστηκε τιμητικά «Αίθουσα Ευριπίδη Κουτλίδη».

Ο θεσμικός ρόλος της Εθνικής Πινακοθήκης είναι η δημιουργία συλλογών, η συντήρηση, η σωστή φύλαξη, η παρουσίαση και η μελέτη των έργων τέχνης, καθώς επίσης και η αισθητική καλλιέργεια του κοινού, η διάβιου εκπαίδευση μέσα από την τέχνη και την ψυχαγωγία που αυτή προσφέρει, αλλά και η αυτογνωσία των Ελλήνων με τη βοήθεια της ιστορίας της ελληνικής τέχνης, η οποία εκφράζει σε συμβολικό επίπεδο τον εθνικό βίο. Ανταποκρινόμενη σ' αυτό τον ρόλο η Ε.Π.Μ.Α.Σ. παρουσιάζει τις μόνιμες συλλογές της με τρόπο που φωτίζει τόσο την εξέλιξη της τέχνης όσο και την παράλληλη εξέλιξη της κοινωνίας την οποία εκφράζει. Η νέα παρουσίαση των μόνιμων συλλογών στις ανακαινισμένες αίθουσες του μουσείου πραγματοποιήθηκε το 2000 χάρη στη γενναιόδωρη χορηγία του ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος».

Η Εθνική Πινακοθήκη προετοιμάζει, με το άξιο και εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό της, σημαντικές εκθέσεις, θεματικές και μονογραφικές, Ελλήνων και ξένων καλλιτεχνών σε συνεχή ροή, που κρατούν ζωντανό το ενδιαφέρον του ευρύτερου κοινού. Η Ε.Π.Μ.Α.Σ. έχει αναπτύξει μεγάλη εκδοτική δραστηριότητα σε έντυπη κυρίως αλλά και σε ψηφιακή μορφή με οδηγούς των συλλογών της, με σημαντικούς επιστημονικούς καταλόγους που συνοδεύουν τις εκθέσεις και με παιδαγωγικά βιβλία για νέους. Τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια η Ε.Π.Μ.Α.Σ. δέχτηκε περίπου τέσσερα εκατομμύρια επισκέπτες. Η εκθεσιακή της δραστηριότητα υποστηρίχτηκε από χορηγίες που κάλυψαν το 50% του προϋπολογισμού της.

Η Εθνική Πινακοθήκη διαθέτει μια πλούσια βιβλιοθήκη με ανεκτίμητο αρχαιολογικό υλικό και εξειδικευμένα εργαστήρια συντήρησης, εξοπλισμένα με τα πιο σύγχρονα συστήματα ανίχνευσης, μελέτης και αποκατάστασης έργων τέχνης. Διαθέτει επίσης ένα αξιόλογο και εξειδικευμένο επιστημονικό, διοικητικό και φυλακτικό προσωπικό, που καλύπτει με επάρκεια και αφιλοκερδή ζήλο τις απαιτητικές και πολύμορφες λειτουργίες ενός τόσο σημαντικού μουσείου.

Με όλους αυτούς τους καλλιτεχνικούς θησαυρούς, τα εργαστήρια, τη βιβλιοθήκη, τις διοικητικές υπηρεσίες και τις πολλαπλές δραστηριότητες που έχει αναπτύξει η Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτζου - η οποία συστεγάζεται πλέον οριστικά με το Ίδρυμα και τη Συλλογή Κουτλίδη - ασφυκτιά στις κτιριακές της εγκαταστάσεις. Έχει ήδη εκπονηθεί τα τελευταία χρόνια προμελέτη για την επέκτασή της, η οποία προβλέπει προσθήκη 6.000 m² στο ήδη υπάρχον κτίριο. Το Υπουργείο Πολιτισμού έχει εξαγγείλει την επέκταση της Ε.Π.Μ.Α.Σ. και την ένταξη του έργου στο Δ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.

Η Βιβλιοθήκη της Εθνικής Πινακοθήκης είναι βιβλιοθήκη τέχνης, με ειδικευση στις εικαστικές τέχνες. Κύριος σκοπός της είναι η υποστήριξη του



ερευνητικού, μουσειολογικού και εκθεσιακού προγράμματος του επιστημονικού προσωπικού, χωρίς να αποκλείεται η πρόσβαση σ' αυτήν ειδικών μελετητών και ερευνητών σε θέματα εικαστικών τεχνών.

Η Βιβλιοθήκη περιλαμβάνει περίπου 20.000 τόμους βιβλίων και περιοδικών. Ο κύριος όγκος της συλλογής της αποτελείται από βιβλία ιστορίας της τέχνης τα οποία καλύπτουν όλες τις εποχές και τα ρεύματα της καλλιτεχνικής δημιουργίας. Βασικό τμήμα της αποτελούν οι μονογραφίες ελλήνων και ξένων δημιουργών, ενώ ιδιαίτερη βαρύτητα έχει δοθεί σε εγκυκλοπαίδειες τέχνης ή λεξικά, καθώς και στις πολύτιμες σειρές για τη χαρακτική, Hollstein και Bartsch. Η Βιβλιοθήκη διαθέτει ακόμη καταλόγους διεθνών εκθέσεων, μουσείων, πινακοθηκών, συλλογών ή δημοπρασιών μεγάλων οίκων του εξωτερικού και εσωτερικού όπως και εκδόσεις που αφορούν τη συντήρηση και τη μουσειολογία. Παράλληλα, πρέπει να αναφερθεί ότι υπάρχουν βιβλία σχετικά με την αρχαιολογία, τη βυζαντινή τέχνη, τη διακοσμητική και λαϊκή τέχνη, την ιστορία, τη λογοτεχνία και την κλασική φιλολογία. Σημαντικό επίσης είναι το σύνολο των διατριβών και μεταπτυχιακών εργασιών που έχουν εκπονηθεί τόσο σε ελληνικά όσο και σε πανεπιστήμια του εξωτερικού σχετικά με θέματα της νεότερης ιστορίας της τέχνης.

Ιδιαίτερο τμήμα της συλλογής της Βιβλιοθήκης αποτελούν τα ελληνικά περιοδικά τέχνης, από τα παλαιότερα του 19ου αιώνα έως τα νεότερα του 20ου τα οποία έχουν αποδελτιωθεί κατά καλλιτέχνη.

Παράλληλα η συλλογή συμπληρώνεται από παλαιά ξένα περιοδικά, κυρίως γαλλικά, του 19ου αιώνα.

Σήμερα η Βιβλιοθήκη είναι συνδρομητρία σε 50 ξένα περίπου περιοδικά, αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά και αμερικανικά και 15 ελληνικά.

Εξχωριστό ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα λευκώματα της Εθνικής Πινακοθήκης στα οποία απεικονίζεται το έργο μεμονωμένων ελλήνων και ξένων καλλιτεχνών,

αλλά και συλλογές έργων τέχνης, καθώς και εικόνες με παλαιότερες όψεις της Ελλάδας και των μνημείων της, ενώ σπάνιες και πολύτιμες καλλιτεχνικές εκδόσεις εικονογραφούνται με χαρακτηριστικά.

Πολύτιμο είναι το αρχείο της βιβλιοθήκης στο οποίο φυλάσσεται χειρόγραφο ή έντυπο υλικό σχετικά με τη δραστηριότητα των καλλιτεχνών, προσκλήσεις και φυλλάδια από ατομικές ή ομαδικές εκθέσεις που χρονολογούνται από το τέλος του 19ου αιώνα ως τις μέρες μας.

Σημαντικό θεωρείται και το αρχείο αποκομμάτων ελληνικών εφημερίδων με άρθρα και καταχωρήσεις εικαστικού περιεχομένου που έχει συγκεντρωθεί στη Βιβλιοθήκη και χρονολογούνται από το 1896 μέχρι σήμερα.

Από τον Ιούνιο του 1999 το αρχείο αυτό λαμβάνεται μέσω του διαδικτύου με άμεση καθημερινή πληροφόρηση, για τα δημοσιεύματα τα σχετικά με τα εικαστικά του ημερήσιου και περιοδικού τύπου. Η Βιβλιοθήκη είναι ανοικτής πρόσβασης, εκτός από τα τμήματα ειδικών και σπανίων εκδόσεων και τα αρχεία.

Ώρες λειτουργίας : 10.00 – 13.00 κάθε μέρα εκτός από το Σάββατο και την Κυριακή καθώς και τις επίσημες αργίες. Κλειστά Τρίτη.